

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки та економічної теорії

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»</p> <p>Галузь знань - 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність - 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Освітня програма - «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	6 кредити / 180 годин
Семестр	1,2
Форма контролю	Іспит, залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	<p>Юхименко Петро Іванович Посада: професор кафедри економіки та економічної теорії Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор економічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), ауд. (кафедра економіки та економічної теорії). E-mail: p0504684000@gmail.com Зв'язок з викладачем: відповідно до графіку консультацій https://sites.google.com/view/econombc/структура-факультету/кафедра-економіки?authuser=0</p>
Опис дисципліни	<p>«Історія економіки та економічної думки» займає провідне місце в циклі загальної економічної теорії, забезпечує фундаменталізацію теоретичних знань, формує загальноекономічні компетентності прийняття рішень в умовах переходу до ринкових умов господарювання та інноваційної економіки. Дисципліна відноситься до циклу професійної та практичної підготовки, знайомить студентів із загальнонауковим розвитком у галузі економіки та економічної теорії, історію виробництва у всій його багатоманітності на різних етапах історії народів та “національну лінію” в ній.</p> <p>Знання про найбільш життєздатні й ефективні форми управління господарством, здійснення економічної політики, створення сприятливих економічних умов для підприємницької діяльності тощо сприяють адаптації до постійних змін у зовнішньому середовищі і є необхідною передумовою свідомого вибору рішень і дій в організації ефективної економічної системи, яка сприятиме</p>

	економічному зростанню.
Передумови для вивчення дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна «Історія економіки та економічної думки» базується на знаннях дисципліни «Історії України та української культури».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни є формування у студентів знання про історичний розвиток господарств та економічної думки країн європейської цивілізації для розуміння генезису й закономірностей функціонування економічних систем, озброєння їх знаннями про новітні явища і процеси як у розвитку сучасної реальної економіки у світовому та національному масштабах, так і розвитку національної економічної думки у тісному зв'язку з процесами трансформації і глобалізації. Центром уваги «Історії економіки та економічної думки» є формування знань про наукові революції, зміни парадигм, конкуруючих науково-дослідних програм у процесі розвитку економіки та економічної думки.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційна тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уміти спадкоємно-історично зображати і аналізувати економічні та соціальні реалії та знати перші концепції (меркантилізм) сприяння розвитку підприємництва і торгівлі. 2. Знати сутність економічних союзів (ЄС, Митний союз тощо), їх позитивні і негативні складники для національної економіки і розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. 3. Усвідомити різноманітність шляхів постіндустріальної модернізації європейських країн та основи формування нової ринкової економіки, нового конкурентного середовища розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, знати концепцію економічного лібералізму, протекціонізму та уміти протиставляти закони виробництва і закони розподілу в ринковій економіці. 4. На основі знань закономірностей розвитку світового ринку уміти змодельювати систему ринкової національної економіки та її експортний потенціал в новому конкурентному середовищі. 5. Знати сутність поняття державного регулювання економіки та вихідні положення цього процесу, основні механізми державного регулювання економіки та стимулювання розвитку підприємництва та експорту продукції національного виробника. 6. Усвідомити роль людського капіталу та підприємництва у розвитку інституціонально-інформаційної (нової) економіки України та значимість його для сталого розвитку нової економіки; знати найважливіші складники та роль держави у формуванні нового типу економіки та уміти сформулювати і обґрунтувати інноваційні напрями сталого розвитку економіки в новому конкурентному середовищі. 7. Знати сутність понять формальні та неформальні інститути, інституціональне середовище, щільність інституціонального середовища та значимість їх для розвитку підприємництва, обміну та сталого економічного зростання. 8. Знати сутність ефективних механізмів впливу на сталий розвиток

	<p>у конкретній моделі (неоліберальній, соціально-ринкової економіки, інституціональній тощо) суспільного буття та вихідні положення розвитку підприємництва та торгівлі з врахуванням національних.</p> <p>9. Обґрунтувати перспективи соціально-економічного розвитку окремих регіонів України, згідно із територіальним поділом праці та їх експортний потенціал.</p> <p>10. Усвідомити найважливіші інноваційні складники впливу на зростання та конкурентоспроможність підприємства і економіки в постіндустріальному суспільстві; знати тенденції міжнародної економічної інтеграції та уміти виокремити національні пріоритети в цьому процесі.</p> <p>11. Знати основи формування структури господарського комплексу національної економіки; поняття та ознаки галузі спеціалізації, інфраструктури та вплив її на соціальні аспекти розвитку.</p> <p>12. Усвідомити єдність і взаємовпливи глобального і національного у розвитку економіки; знати тенденції світового економічного розвитку та уміти обґрунтувати важливість взаємодії держави з ринком в умовах моделі змішаної економіки.</p> <p>13. Знати сутність поняття суспільний поділ праці. Основні види суспільного поділу праці та вплив його на зростання експорту національної продукції. Сутність економіки регіонів, вільних економічних та торговельних зон; знання основних критеріїв ефективної реалізації окремих видів регіональної політики з врахуванням розвитку національного та світового ринку, глобалізації економіки.</p> <p>14. Знати основні підходи до визначення фундаментальної складової даної моделі економічного розвитку, механізми її ефективного впливу на розвиток економіки, підприємництва і торгівлі.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 1</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Становлення ринкової економіки та ринкової економічної теорії</i></p> <p>Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.</p> <p>Тема 2. Господарський розвиток первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.</p> <p>Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки в період формування світових цивілізацій (VIII ст. до н. е. - V ст. н. е).</p> <p>Тема 4. Господарство країн європейської цивілізації в період її формування.</p> <p>Тема 5. Господарство та економічна думка середньовічних цивілізацій (кінець V – XV ст.).</p> <p>Тема 6. Формування передумов ринкової економіки в країнах європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.).</p> <p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 2</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Економіка індустріальних цивілізацій</i></p> <p>Тема 7. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVIII – перша половина XIX ст.).</p> <p>Тема 8. Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).</p> <p>Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства європейської цивілізації</p>

	<p>(перша половина ХХ ст.).</p> <p>Тема 10. Розвиток національних економік європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина ХХ ст.).</p> <p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 3</i></p> <p><i>Сучасна цивілізація та трансформаційні процеси в країнах світу</i></p> <p>Тема 11. Світове господарство та основні напрями економічної думки та етапі інформаційно-технологічної революції (кінець ХХ – початок ХХІ ст.).</p> <p>Тема 12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.</p> <p>Тема 13. Ринкові перетворення в Україні (90-ті роки ХХ ст. – початок ХХІ ст.)</p> <p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 4.</i></p> <p><i>Теоретичні основи розміщення продуктивних сил</i></p> <p>Тема 14. Теоретичні основи розміщення продуктивних сил.</p> <p>Тема 15. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.</p> <p>Тема 16. Економічне районування та територіальна організація господарства.</p> <p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 5.</i></p> <p><i>Регіональна економічна політика</i></p> <p>Тема 17. Регіон у системі територіального поділу праці.</p> <p>Тема 18. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.</p> <p>Тема 19. Механізм реалізації регіональної економічної політики.</p> <p>Тема 20. Господарський комплекс, його структура і трансформація в ринкових умовах</p> <p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 6</i></p> <p><i>Економіка України: галузева структура і характеристика продуктивних сил економічних районів</i></p> <p>Тема 21. Природний і трудовий потенціал України</p> <p>Тема 22. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.</p> <p>Тема 23. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.</p> <p>Тема 24. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку</p> <p>Тема 25. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.</p> <p>Тема 26. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.</p>
Методи навчання	Пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, тести, практичні і індивідуальні роботи.
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями, розрахунками чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p>

	<p>Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія економіки та економічної думки: підручник / П.І. Юхименко, П.М. Леоненко. К. : Знання, 2011. 646 с. 2. Історія економіки та економічної думки : підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 789 с. 3. Юхименко П.І. Історія економіки та економічної думки : конспект лекцій. — Біла Церква, БННВК «Освіта». 2019. 262 с. 4. Історія економічних учень : навчальний посібник / П. П. Несененко, О. А. Артеменко. Одеса : ОНЕУ : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 448 с. 5. Пармаклі Д.М. Історія економічних вчень: навч. посібник / Д.М. Пармаклі, С.В. Філіппова, Н.А. Добрянська. Одеса, 2018. 113 с. 6. Дадашев Б.А., Гордієнко В.П., Обливанцов В.В. Регіональна економіка: підручник. Центр учбової літератури, 2017. 202 с. 7. Заблоцький, Б. Ф. Регіональна економіка: навч. посібник. –2-ге вид. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 548 с. 8. Заболотний Г.М. Ринкова трансформація економіки регіону : підруч. для студентів екон. спец. вищ. навч. закладів / Г.М. Заболотний, В.І. Захарченко, А.М. Ступницький : ВНАУ. Вінниця. Консоль, 2012. 533 с. 9. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підручник / С. І. Дорогунцов, Т.А. Заяць, Б.І. Пітюренко та ін.; За заг. Ред.. д-ра економ. наук, проф., чл.-кор. НАН України С.І. Дорогунцова. – Вид. 2-ге без змін. К.: КНЕУ, 2007. 992 с.